

МИЛОШ М. МАРИНКОВИЋ

Музиколошки институт САНУ, Београд*

Оригиналан научни чланак / Original scientific paper

О АКТИВНОСТИМА И ЗАОСТАВШТИНИ АКАДЕМСКОГ КАМЕРНОГ ОРКЕСТРА / БЕОГРАДСКОГ ГУДАЧКОГ ОРКЕСТРА „ДУШАН СКОВРАН“^{***}

САЖЕТАК: Београдски гудачки оркестар „Душан Сковран“ (основан као Академски камерни оркестар при Музичкој академији у Београду 1965. године) један је од најистакнутијих српских и југословенских камерних ансамбала који пуних шест деценија предано ради на промоцији уметничке музике, посебно стваралаштва домаћих композитора, како у земљи тако и ван њених граница. Као својеврсни допринос шездесетогодишњем јубилеју ‘сковрановаца’ (1965–2025), овај рад сумарно представља историјат и рецепцију Оркестра, неке од најважнијих активности у његовом раду, али и проблеме с којима се ова извођачка институција суочава(ла), при чему је посебна пажња посвећена богатој нотној грађи из заоставштине Академског камерног оркестра / Београдског гудачког оркестра „Душан Сковран“, која је права ризница наше камерне музичке баштине.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: Академски камерни оркестар, Београдски гудачки оркестар „Душан Сковран“, камерна музика, српска и југословенска музика, заоставштина, нотна грађа.

Увод

Када је Душан Сковран (1923–1975), диригент,¹ музички теоретичар, писац и универзитетски професор, 60-их година XX века основао

* marinkovic92milos@gmail.com

** Истраживање је рађено у оквиру научноистраживачке организације Музиколошки институт САНУ (РС-200176) коју институционално финансира Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије. Овим путем изражавам велику захвалност мр Гордани Матијевић Недељковић, виолинисткињи, редовној професорки Факултета музичке уметности у Београду и дугогодишњем концертмајстору БГО „Душан Сковран“, која ми је пружила драгоцене информације из вишедеценијске историје овог оркестра.

¹ Душан Сковран је студије дириговања започео у време Другог светског рата (1941) на Музичкој академији у Београду, у класи Михаила Вукдраговића. Касније одлази на Кон-

Академски камерни оркестар при Музичкој академији у Београду, у престоници је већ деловало неколико значајних камерних музичких састава. Неки од њих били су Београдски дувачки квинтет, Камерни ансамбл Радио Београда, Београдски трио, вокални састав Београдски мадригалисти, те вокално-инструментални састав Београдски камерни музичари. Од камерних ансамбала у осталим републичким центрима тадашње ФНР/СФР Југославије, у послератним деценијама посебно су се истицали Загребачки солисти, предвођени реномираним виолончелистом Антонијем Јанигром, затим Загребачки квинтет, активан још од 1919. године, али и љубљански Ансамбл „Славко Остерц“ (од 1960-их), фокусиран на извођење савремене музике југословенских и иностраних аутора. У другој половини 1960-их година у Скопљу је формиран камерни ансамбл „Света Софија“, који је, такође, имао важну улогу у промовисању савремених дела тадашњих југословенских музичких стваралаца.

Одлука Душана Сковрана да 1965. године окупи студенте Одсека за гудачке инструменте београдске Музичке академије у камерни оркестар, с идејом да изводе првенствено музику барокних мајстора, испоставила се двоструко корисном. С једне стране, овај оркестар је студентима представљао својеврсни полигон за усавршавање техника камерног музицирања, а с друге, већ од самога почетка значајно је допринео обогаћивању концертних сезона у Београду и другим градовима у земљи, потом и у иностранству. Иако (је) Академски камерни оркестар (касније Београдски гудачки оркестар /БГО/ „Душан Сковран“)² заузима(о) једно од водећих места међу камерним ансамблима у српској музици, његов рад до сада није био предмет темељнијих музиколошких истраживања. Изузев текста музиколошкиње Милене Пешић, публикованог у часопису *Нови звук* поводом тридесетогодишњице Ансамбла (1995), краћих осврта на рад Ансамбла у публикацијама поводом четрдесет и осамдесет година Факултета музичке уметности у Београду и у студијама о извођачкој делатности ФМУ (Перичић 1977; MARINKOVIĆ 2017; ПЕРКОВИЋ и др. 2018), као и одређених лексикографско-енциклопедијских одредница (САБО 2021), већинску ‘литературу’ о БГО „Душан Сковран“ чине, заправо, музичке критике објављиване у различитим

зерваторијум у Санкт Петербургу (тадашњем Лењинграду), где студира с Борисом Хајкином (Барыс Хайкин), а 1949. године дипломирао је на Музичкој академији у Загребу, у класи Фридриха Цауна (Friedrich Zaun). Уз руковођење Академским камерним оркестром, дириговао је Симфонијским и Камерним оркестром Радио Београда, ансамблом „Нова музика“, а био је и гостујући диригент Београдске филхармоније (Радуловић-Вулић 1994: 9).

² Академски камерни оркестар је првих десетак година, пре преименовања у БГО „Душан Сковран“, наступао и под називима Камерни оркестар Музичке академије и Академски камерни оркестар *Jeunesses musicales* (MARINKOVIĆ 2017).

врстама штампаних гласила. Као својеврсни допринос обележавању шест деценија од оснивања Ансамбла (1965–2025), овај текст приказаће најзначајније активности и постигнућа БГО „Душан Сковран“, његов важан допринос развоју културног живота Србије у протеклих шездесет година, при чему ће посебна пажња бити посвећена нотној грађи из заоставштине БГО „Душан Сковран“, која је права ризница српске, и не само српске, камерне музичке баштине.

*Шездесет година Академског камерног оркестра /
Београдског гудачког оркестра „Душан Сковран“*

Почеци Академског камерног оркестра били су ентузијастични, како због младалачког, студентског духа његових чланова, тако и због пасионираности самог Душана Сковрана, о чему је музичка критика врло афирмативно извештавала. „Резултати ентузијазма младих музичара и покретачког, контролисаног ентузијазма диригента Душана Сковрана, израсли су у скуп квалитета који су ретки код тако младог ансамбла“ (1967: 8), оценила је критичарка Марија Корен на једном од њихових првих концерата (одржаном 1967. у Коларчевој задужбини),³ док је три године касније овај оркестар побројао похвалне критике и на Београдским музичким свечаностима (БЕМУС), чија је хроника, између осталог, забележила: „Иако основан тек пре шест година, овај ансамбл је поред 250 концерата у Београду и 60 градова наше земље добио и низ признања на гостовањима у Мађарској, Немачкој и Белгији“ (Николајевић 1970: 11).

Првобитна репертоарска политика Академског камерног оркестра била је, како смо навели, фокусирана на барокна дела музичке литературе (стваралаштво Баха /Johann Sebastian Bach/, Хендла /Georg Friedrich Händel/, Вивалдија /Antonio Vivaldi/, Телемана /Georg Philipp Telemann/ и других), које је, када је то било потребно, неретко сâм Сковран транскрибовао за гудачки састав. Међутим, врло брзо је Оркестар у свој програм почео да укључује и савремена остварења, пре свега домаћих аутора. Та је пракса од посебне важности била приликом иностраних гостовања, током којих је тамошња публика била у прилици да се (често и први пут) сусретне са савременим стваралаштвом српских и југословенских композитора. С тим у вези, вредан је податак да је Академски камерни оркестар већ до почетка 1970-их остварио неколицину гостовања у европским земљама, од којих се издвајају концерти у Немачкој (1968), турнеја у Пољској (1969), Белгији (1970), Француској (1971), у Италији и Швајцарској (Пешић 1995: 154).

---

³ Иначе, музиколошкиња Милена Пешић наводи да је први концерт Академског камерног оркестра одржан у Алексинцу, у сарадњи с Музичком омладином (1995: 153).

МУЗИКА

Афирмација младих

Концерт Камерног оркестра Музичке академије у Београду. Диригент Душан Сковран, солисти Владимир Крпан, клавир, Дејан Мијајев, виолина, Божицка Николић, виолина и Зорица Јовановић, сопран. Београд, Коларчев народни универзитет.

Концерт Камерног оркестра Музичке академије у Београду донео је пријатно изненађење. Показао је колико се много, за кратко време може да уради интензивним радом, талентом и под сигурним педагошким вођством. Приказао је у најлепшем светлу квалитет рада у Музичкој академији, јер музицирање ових младих људи имало је и у техничком и у музичком погледу висок професионални ниво.

Резултати ентузијазма младих музичара и покретачког, контролисаног ентузијазма диригента Душана Сковрана, израсли су у скуп квалитета који су ретки код тако младог ансамбла. Афирмација Душана Сковрана према музици барока и његово свестрано познавање нијанси овог раздобља музичке историје било је гаранција за аутентичан, стилски непрекоран оквир на коме је Сковран инсистирао педантичношћу фанатика. Адекватно тумачење музике 17. и почетка 18. века која живи у пуном сјају једино у уравнотеженом складу свих елемената, а строгој раскоши

својих бујних линија, моторике и сталожене емоције — тражило је од младих људи изузетну дисциплину. Интенцијама диригента ансамбл је одговарао спонтано, технички суверено и младалачки полетно. Дал' Абаков Концерт за гудачки оркестар и Вивалдијев Концерт за гудачки оркестар пуни у звуку, са јасно диференцираним звучним плочама и племенитим тоном уоквирили су солистичке наступе. Б. Николић и Д. Мијајев у Вивалдијевом Концерту у а-молу за две виолине и гудачки оркестар били су прецизни, сигурни и распевани, а Зорица Јовановић је у арији из Хендлове опере „Риналдо“ уз лепоту гласовног материјала испојила елементе почетничког остајања на површини музичке садржине. Владимир Крпан је поновно потврдио своје изванредне способности музичара-стилисте и техничара, овога пута у камерном филигранском ткању Дитерсдорфовог Концерта у А-дуру за клавир и гудачки оркестар, који је у сарадњи са Сковраном и ансамблом гудача добио у извођењу ону позитивну димензију која иначе самој музици недостаје: осмишљен је кроз младалачку свежину музицирања, лаког, прецизног, једноставног и природног.

Марија КОРЕН

Сл. 1. Новинска критика о почецима Академског камерног оркестра (дневни лист *Борба*, 11. март 1967)

Након смрти Душана Сковрана 1975. године,⁴ с којим је у само првој деценији рада Ансамбл приредио преко 750 концерата у земљи и у иностранству (Димитријевић 1975: 2), наступа нови период у животу Академског камерног оркестра. Годину дана касније је, при Факултету му-

⁴ У некрологу објављеном у листу *Борба*, Павле Анагности је, између осталог, записао: „Његово [Сковраново – прим. М. М.] предано служење музици [...] највише је дошло до изражаја у раду са Оркестром студената београдског Факултета музичке уметности чији је био оснивач“ (1975: 9).

зичке уметности у Београду, основан Фонд Душана Сковрана за помоћ младим музичким талентима, у оквиру Музичке омладине донета је одлука о установљењу Награде „Душан Сковран“ (Р. Ј. 1976: 7), а одлучено је и да Академски камерни оркестар понесе име свога оснивача и постане Београдски камерни оркестар „Душан Сковран“ (БГО „Душан Сковран“).

Иако је Оркестар након Сковранове смрти кратко време функционисао без диригента, ову улогу убрзо преузима истакнути виолиниста Александар Павловић, професор београдског Факултета музичке уметности и активан културни радник, с којим БГО „Душан Сковран“ још снажније усмерава своје активности ка промоцији савремене (српске и југословенске) музике. Како се Павловић, као дугогодишњи уметнички директор БЕМУС-а, залагао за музичке класике XX века као основне програмске оријентације овог фестивала (КОТЕВСКА 1981а: 31), није изненађујуће то да је и репертоар БГО „Душан Сковран“ под његовим вођством дуго неговао дела Шостаковича (Дмитрий Шостакович), Британа (Benjamin Britten), Лутославског (Witold Lutosławski), Хиндемита (Paul Hindemith), наравно не запостављајући југословенске ствараоце као ни европске композиторе минулих епоха. С Павловићем на месту уметничког руководиоца и диригента, БГО „Душан Сковран“ имао је врло запажену турнеју у Великој Британији, на Међународном фестивалу омладинских оркестара 1977. године, а о пријему београдских музичара сведоче неки од извода из критика објављених у британској штампи: „Реч је о изврсном младом гудачком оркестру који својим свирањем плени свакога“, „Трајно савршенство Југословена“, „Бриљантност оркестарског музицирања“, „Величанствен наступ југословенског ансамбла“, „Још никада нисмо имали бољи пример предности које се крију у могућностима уметничког рада када га води један такав уметник, све комплимент до комплимента“ (Павловић 1977: 14). Да је с временом БГО „Душан Сковран“ уистину постао састав који уз класична дела европске литературе једнако добро изводи и савремену музику, сведочи текст критичарке Иване Тришић, која је један од њихових концерата из 1980. године окарактерисала као „химну зрелости најмлађег, а најквалитетнијег међу београдским камерним оркестрима“ (1980: 32). На том је концерту БГО „Душан Сковран“ извео дела савремених југословенских аутора (*Perpetuum mobile* /1971/ Станка Хорвата, *Basso e contra* /1977/ Слободана Атанацковића, *Арион* /1979/ Властимира Трајковића), укључујући и *Прелудијум и фуџу* (1972) Витолда Лутославског.

Године 1980. БГО „Душан Сковран“ добија професионални статус, чиме престаје његова институционална везаност за Факултет музичке уметности. Скупштина града Београда обезбеђује Оркестру редовну финансијску подршку, у то време остваривану преко Самоуправних

интересних заједница (СИЗ), чиме је коначно спречено „расипање музичара по другим оркестрима и омогућен наставак већ однегованог специфичног стила камерног свирања, који је немогуће [било – прим. М. М.] достићи у *ad hoc* створеним саставима“ (Пешић 1995: 158). Тако је јуна 1981. године Ансамбл успешно окончао своју прву професионалну концертну сезону, а годину дана касније био је награђен од СИЗ-а културе Београда, добивши средства намењена стимулацији изузетних остварења у култури и уметности. Успех, запаженост и утицај професионалног БГО „Душан Сковран“ у поменутој концертној сезони (1980/1981) најбоље су илустровале речи критичарке Ане Котевске, која је у чланку под насловом „Групни портрет београдских гудача“ забележила: „[З]аснован на две удаљене тачке: барок и класика 20. века, уз све присутнију трећу: домаће савремено стваралаштво, репертоар овог ансамбла није само – како се то обично каже – ‘освежио’ протеклу сезону, већ је својом доследношћу утицао на промену њене основне боје; померио је романтичарски обојен репертоар ка једном другачијем, савременијем сензибилитету, од готових, преузетих концертних формула упутио се непознатим и мање познатим које изискују један другачији начин слушања и мишљења музике“ (1981б: 31). Уз стицање професионалног статуса на самом почетку 1980-их година, крајем те деценије десио се још један важан догађај за рад Ансамбла – између БГО „Душан Сковран“ и ЈП „Сава Центар“ (1989) потписан је споразум, чиме је било решено питање радног простора ‘сковрановаца’, који су заузврат наступали на важним догађајима у организацији овог конгресног, пословног и културног центра.

Након низа концерата пред домаћом и иностраном публиком (у Италији, Француској, Пољској, Великој Британији, Белгији, Холандији, Данској, Турској, Бугарској, Чехословачкој, Грчкој, Кини, Шпанији...), реализованих од 1970-их до краја 1980-их година, укључујући ту и врло запажену америчку турнеју из 1990. године током које су ‘сковрановци’ одржали педесет и пет концерата, на којима је композиција *Cartoon* (1984) Зорана Ерића доживела рекордан број извођења (Пешић 1995: 157), друштвенополитички потреси 1990-их година у Југославији одразили су се и на делатност овог ансамбла, као уосталом и на целокупан културни живот у земљи. У појединим текстовима из тога периода може се прочитати да су међународне санкције тадашњој СР Југославији онемогућиле одржавање неких претходно заказаних турнеја БГО „Душан Сковран“ (мада су неке и реализоване /Русија, Мађарска, Грчка, Бугарска, Македонија, Кина, Велика Британија/), као и то да се састав Оркестра често мењао, будући да су бројни извођачи напуштали земљу. Важно је истаћи и да су чланови Оркестра приређивањем одређених концерата 1999. године настојали да скрену пажњу јавности

и иностраних колега на стравичну ситуацију у СР Југославији, изазвану НАТО бомбардовањем. Но, упркос преовлађујуће ‘мрачним’ догађањима током последње деценије XX века, било је тада и неких ‘светлих’ тренутака. На пример, на 25. БЕМУС-у 1993. године овај оркестар је с великом успехом извео *Музику* за клавир и гудаче (1993) Александра Обрадовића, а наредне је године на Међународној трибини композитора (1994) БГО „Душан Сковран“ са солисткињом Ритом Кинком награђен за најбољу интерпретацију (радило се о извођењу композиције *Musica concertante* /1993/ Срђана Хофмана). Иначе, концертом БГО „Душан Сковран“ с делима савремених српских композитора (*Зелени виџез* – циклус песама за сопран и гудаче /1990/ Александра Обрадовића, *И ниошкуду йомошћии* /1989/ Иване Стефановић, *Хелијум у малој кућији* /1991/ Зорана Ерић, *Концерти бр. 3* за клавир и гудаче /1991/ Ивана Јевтића и *Механички Орфеј* /1991/ Вука Куленовића) у новосадској Синагоги била је отворена прва Међународна трибина композитора, основана под окриљем Удружења композитора Србије, а одржана у Новом Саду и Сремским Карловцима маја 1992. године. Важан догађај десио се и 1999, када је између БГО „Душан Сковран“ и тадашње компаније НИС Југопетрол потписан уговор о генералном спонзорству. Наредне године чланови Оркестра су (у просторијама ЈП „Сава Центар“) отпочели с одржавањем музичког курса за младе, основце и средњошколце, у оквиру ког су изводили кратке композиције уз конференсу о епохи, композитору или делу (Брковић 2000: 7), чиме су на својеврстан начин наставили активности Музичке омладине,⁵ с којом је, захваљујући бројним иницијативама Душана Сковрана, овај оркестар дуго година блиско сарађивао. За простор ЈП „Сава Центар“ везује се и каснији циклус мултимедијалних концерата „Сковранијаде“, реализованих као догађаји на којима су, у неформалној атмосфери, композитори, извођачи и публика могли непосредно да комуницирају, при чему је велика пажња придавана прожимању различитих врста уметности, као и афирмацији младих уметника (подаци из документације које ми је љубазно уступила мр Г. Матијевић Недељковић).

Прослава тридесетогодишњице (1965–1995) низом концерата била је још један важан тренутак у историји БГО „Душан Сковран“, који је испраћен у хроници тога доба,⁶ а изразито афирмативно критика се

⁵ Више о догађајима овог типа који су се организовали у оквиру Музичке омладине у периоду социјализма вид. у: Vesić 2023. На овом месту истакнимо и речи самога Душана Сковрана, који је на питање о мотивима оснивања овог оркестра одговорио да је „настао као могућност рада и афирмације младих музичара, као активност на откривању музике младима и, најзад, као једна мала школа честитог рада и етичког васпитања младих“ (Павловић 1971: 5).

⁶ „Београдски гудачки оркестар ‘Душан Сковран’ ове године слави јубилеј – тридесет година од оснивања. А уметнички директор и диригент оркестра Александар Павловић

изразила и пет година касније (поводом тридесетпетогодишњице), забележивши следеће: „Заслужни за популаризацију камерне музике у последњих 35 година Београдски гудачки оркестар ‘Душан Сковран’ данас с правом носи епитет најпознатијег југословенског гудачког ансамбла. Могу се похвалити са највише остварених међународних наступа и турнеја на којима су увек поздрављани овацијама и позитивним критикама“ (Брковић 2000: 7). И у XXI веку јубиларне су годишњице биле повод да се о ‘сковрановцима’ говори с изразитим пијететом, па је тако, приликом обележавања четрдесет година рада, БГО „Душан Сковран“ оцењен као наш најпознатији камерни ансамбл с највише међународних наступа и турнеја.⁷

Нови модели функционисања културне делатности с почетком новог миленијума унели су промене и у раду Оркестра, који је од тада потребна финансијска средства остваривао путем конкурса за уметничке пројекте Министарства културе и београдског Секретаријата за културу. Године 2003, на место уметничког руководиоца Оркестра долази виолиниста и диригент Обрад Недељковић (уједно и последњи на тој позицији), док Александар Павловић постаје почасни стални диригент. Наредне године је под Недељковићевом диригентском палицом БГО „Душан Сковран“ отворио концертну сезону у Галерији Српске академије наука и уметности. Велике заслуге Обрада Недељковића огледају се, између осталог, у покретању пројекта „Дијалог“, серије концерата двојице композитора – домаћег и иностраног – уз пратећи програм у виду мастер класова и разговора с музичким ствараоцима.⁸ Обојица диригената, Павловић и Обрадовић, оставила су неизбрисив траг у деловању БГО „Душан Сковран“, о чему најбоље сведоче позитивне оцене музичке критике, која је, извештавајући о њиховим кон-

---

обележава и две деценије како је, после смрти професора Душана Сковрана, наследио његово место за пултом. Оркестар је обишао готово све континенте, и приредио више од 300 концерата, у чијем је репертоару посебна пажња посвећена савременим композиторима и домаћим композицијама (60 премијерно изведено) и представља непроцењиву културну вредност“ (Б[АБИЋ] 1995: 14).

⁷ Дневна штампа је тих година, између осталог, забележила: „Orkestar ‘Dušan Skovran’, који postoji već 40 godina i domaći je ansambl sa najviše ostvarenih međunarodnih nastupa i turneja, svirao je na oko 2.000 koncerata u zemlji i na mnogim koncertnim podijumima Evrope, Azije i Amerike, u više od 400 gradova“ (ANONIM 2006: 7).

⁸ Ови догађаји подразумевали су ангажовање иностраних диригената и солиста приликом извођења дела домаћих аутора, односно домаћих диригената и солиста за извођење дела гостујућег композитора. Неки од концерата одржани у оквиру пројекта „Дијалог“ су: Зоран Ерић – Пол Патерсон (Paul Patterson, Велика Британија) из 2004; Иван Јевтић – Никола Бакри (Nicolas Bacri, Француска) из 2005; Исидора Жебељан – Арво Перт (Arvo Pärt, Естонија) из 2006; Ивана Стефановић – Иво Јосиповић (Хрватска) из 2007; Душан Радић – Курт Шверцик (Kurt Schwertsik, Аустрија) из 2008; Рајко Максимовић – Јордан Дафов (Йордан Дафов, Бугарска) из 2009. године (подаци из документације које ми је љубазно уступила мр Г. Матијевић Недељковић).

цертним активностима, изнова истицала да је реч о нашем најпознатијем камерном оркестру који је остварио велики број српских и светских премијера (Крајаčić 2008: 6; Крајачић 2013: 20). Подједнако заслужни за овакав суд критике јесу и концертмајстори овог ансамбла, међу којима су се истакли Божидарка Николић, Сретен Крстић, Ненад Далеоре, Срђан Грујић, Бранислав Сисел, Биљана Китановић, Гордана Матијевић Недељковић (уједно и најдуже на позицији концертмајстора, од 1987. до 2024), те Мина Менделсон, која је ову улогу преузела децембра 2024. године.⁹ Педесету годишњицу рада 2015. године БГО „Душан Сковран“ прославио је великим концертом у оквиру 47. БЕМУС-а, а значајно признање поводом тог јубилеја Оркестар је добио од продукције РТС-а, у оквиру које је реализована документарна емисија посвећена ‘сковрановцима’ под насловом *Ситруне традиције*.

БГО „Душан Сковран“ током своје историје суделовао је на бројним музичким фестивалима и манифестацијама, а овом приликом навешћемо само неке од њих: БЕМУС, Мокрањчеви дани у Неготину, Музички бијенале у Загребу (МБЗ), Југословенска музичка трибина / Трибина музичког стваралаштва Југославије у Опатији, Фестивал југословенских радио-остварења, Дубровачке љетне игре, Охридско лето, Октобарске музичке свечаности у Крагујевцу, Дани музике у Будви, Калемегдански сутони, Међународни филмски фестивал (ФЕСТ), Београдски летњи фестивал (БЕЛЕФ), Међународна трибина композитора у Сремским Карловцима – Новом Саду, касније у Београду, Фестивал младих Србије. Поред фестивала у Србији и Југославији, Оркестар је учествовао и на неколицини међународних манифестација, од којих посебно издвајамо учешће на Прашком пролећу, једном од најпознатијих фестивала уметничке музике у Европи који се одржава од 1946. године. Осим тога, БГО „Душан Сковран“ деценијама уназад својим је концертирањем увеличавао бројне културне догађаје и јубиларне свечаности, као што су, на пример: 10 година од смрти Ива Андрића (1985), 155. годишњица Прве београдске гимназије (1995), 40 година Факултета музичке уметности (1977), 40 година рада Универзитета уметности (1997), 90 година од оснивања Музичке школе „Станковић“ (2001), свечана академија поводом 70 година недељника *НИН* (2005),

---

⁹ Такође, не треба заборавити ни солисте светског гласа с којима су ‘сковрановци’ сарађивали. Неки од њих су: Најџел Кенеди (Nigel Kennedy), Шломо Минц (Shlomo Mintz), Дмитриј Ситковецки (Дмитрий Ситковецкий), Аркадиј Винокуров (Аркадий Винокуров), Алексис Галперин (Alexis Galpérine), Жан Пјер Рампал (Jean-Pierre Rampal), Кристијан Ларде (Christian Lardé), Ирена Графенауер, Елеонора Памејер (Eleonore Pameijer), Николај Петров (Николай Петров), Џереми Мењухин (Jeremy Menuhin), Кендал Тејлор (Kendall Taylor), Костас Коциолис (Κώστας Κοτσιώλης), али и диригенти Џејмс Џад (James Judd), Владислав Чернушенко, Давид Порселајн (David Porcelijn), Конрад ван Алфен (Conrad van Alphen), Клаудио Вандели (Claudio Vandelli), Кенет Џин (Kenneth Jean).

Међународна културна акција „Дунавска одисеја“ (2007), годишњице Народног музеја, новогодишњи концерти у Дечјем културном центру, бројне активности у организацији Музичке омладине.

Године 2017. БГО „Душан Сковран“ остаје без простора за рад, а убрзо и без финансијске подршке до тада добијане на конкурсима које су спроводиле надлежне републичке и градске институције. Иако је Оркестар последњи званични концерт одржао 2019. године (реч је о ауторском концерту композитора Владимира Тошића), он формално и даље постоји, али без неопходних ресурса. Након што је пандемија ковида 19 из 2020. године додатно утицала на обустављање активности ‘сковрановаца’, ови музичари недавно су се вратили на сцену, обележивши свој повратак концертима симболичног назива *Reunion*, односно *(Re)union* – у Коларчевој задужбини, децембра 2024, а потом и у сали Хришћанске адвентистичке цркве, марта 2025. године. Очекујући да ће поновно окупљање ових музичара уистину означити „почетак новог живота институције која је обележила музички живот нашег града и земље“ (Исаковић 2024), дужни смо и да доносиоцима политичких одлука укажемо на неопходност промптог предузимања корака којима би се спречио дисконтинуитет у раду, а осигурао опстанак и будући развој БГО „Душан Сковран“.

Сл. 2. Плакат за концерт *(Re)union* БГО „Душан Сковран“ (концерт је подржао Сокој) (<<https://www.facebook.com/people/Belgrade-Strings-BGO-Dusan-Skovran/100063442340607/>>)

*Из заоставштинине Академској камерној оркестра /
БГО „Душан Сковран“: ризница домаће камерне музике*

Заоставштина Академског камерног оркестра / БГО „Душан Сковран“ изузетно је вредан документ који сведочи о многострукој делатности овог оркестра током последњих шест деценија. Један део заоставштине чини разноврсна документација о раду Оркестра, заједно с програмима концерата и музичким критикама, а други нотна грађа – остварења домаћих и иностраних композитора која су (била) део (редовног) репертоара овог ансамбла. Од укупног броја кутија с нотном грађом, у двадесет кутија (од којих су, нажалост, две страдале у поплави) распоређена је такозвана општа музичка литература – партитуре европских композитора барока, класицизма и романтизма, те савремене музике XX века – док је остатак (осам кутија) посвећен домаћим ауторима – композиторима из Србије, укључујући и оне из земаља бивше Југославије.

Како је још 1989. године БГО „Душан Сковран“ потписао споразум с ЈП „Сава Центар“ о ‘трајном међусобном пружању услуга’, заоставштина Оркестра годинама је била чувана у просторијама овог центра. Мада је та сарадња обустављена 2016. године, заоставштина је на истом месту чувана до јуна 2020. (нотна грађа), односно 2021. године (архивска документација), одакле је, због реновирања зграде и немогућности даљег коришћења објекта, измештена у приватни простор (из разговора с мр Г. Матијевић Недељковић). Око њеног ‘спасавања’ и потоњег збрињавања ангажовала се виолинисткиња и дугогодишња чланица овог оркестра мр Гордана Матијевић Недељковић, редовна професорка Факултета музичке уметности у Београду. На њену иницијативу, Архив Српске академије наука и уметности прихватио је на чување део грађе који чине документација, програми и критике, мада је подједнако било важно обезбедити место и за нотну грађу, при чему је ‘домаћи репертоар’ у том процесу сматран приоритетним. У вези с тим, Г. Матијевић Недељковић отпочела је 2020. године преговоре с члановима Одбора за заштиту српске музичке баштине Одељења уметности САНУ (најпре с композиторком и академиком Исидором Жебељан, потом с етномузиколошкињом и академиком др Јеленом Јовановић, научном саветницом Музиколошког института САНУ),¹⁰ с идејом да нотни део заоставштине

---

¹⁰ Сакупљање, пре свега, нотне грађе из домена српске уметничке музике и даље ширење „централне базе података са именима композитора, њиховим делима и историјским подацима“ (ЖЕБЕЉАН 2018), основна је делатност Одбора за заштиту српске музичке баштине Одељења уметности Српске академије наука и уметности. Иницијативе за установљавање оваквог радног тела постојале су, како наводе ауторке Бојана Радовановић и Марија Голубовић, још од 1980-их година (2022: 94). Ипак, први конкретни кораци ка успостављању

БГО „Душан Сковран“ посвећен српском и југословенском музичком стваралаштву буде, такође, похрањен под окриљем САНУ. У складу с протоколом Одбора за заштиту српске музичке баштине, који налаже пописивање садржаја грађе пре но што она буде разматрана за укључивање у фонд Одбора, Гордана Матијевић Недељковић и музиколог Милош Маринковић (аутор овог текста) финализовали су попис грађе крајем 2021. године, као део активности Одбора за заштиту српске музичке баштине. Нажалост, због сплета околности – реконструкције зграде САНУ, али и иначе недовољних смештајних капацитета – похрањивање те нотне грађе у оквиру поменутог одбора није било изводљиво.¹¹ До данас, она није добила одговарајући архивски простор, те је, поновним залагањем виолинисткиње Гордане Матијевић Недељковић, привремено смештена у просторијама у Земуну, које користи Позориште лутака „Пинокио“ (из разговора с мр Г. Матијевић Недељковић). У наставку овог текста представимо нотну грађу с делима српских и југословенских композитора из заоставштине БГО „Душан Сковран“, с циљем да прикажемо ширину и богатство вишедеценијског репертоара овог оркестра усмереног на популаризацију домаћег музичког стваралаштва, али и да скренемо пажњу јавности на потребу за адекватним архивским похрањивањем, односно трајним очувањем ове грађе, као значајног фонда наше културне и музичке баштине.

Нотна грађа с делима српских и југословенских композитора из заоставштине БГО „Душан Сковран“ похрањена је у осам кутија, а пописивачи су приликом израде пописа поштовали ознаке, односно иницијале композитора исписане на њима. Ипак, сâм садржај кутија не одговара у потпуности њиховим ознакама; другим речима, у неким

Одбора учињени су тек почетком друге деценије XXI века, и то захваљујући композитору и академику Властимиру Трајковићу, чијим је залагањем и формирана електронска база података о делима српских композитора, укључујући ту и друге релевантне податке у вези с тим (Исто). Одбором је, након Трајковићеве смрти, руководила композиторка Исидора Жебељан, а након њене смрти руковођење Одбором преузима етномузиколошкиња Јелена Јовановић.

¹¹ Споменимо овом приликом да је Одбору за заштиту српске музичке баштине Одељења уметности САНУ, тон-мајстор Зоран Маринковић недавно поклатио једну мању дискографску колекцију БГО „Душан Сковран“. Реч је о издању компакт-дискова под насловом *Антологија српске музике 20. века. Премијерна извођења. Београдски гудачки оркестар „Душан Сковран“*, с избором дела српских композитора у извођењу овог ансамбла. Ова капитална едисија из 2006. године, чији је уредник Александар Павловић, подељена је жанровски на једанаест компакт-дискова: „Дела за соло виолину и гудаче“ (CD1), „Дела за гудачки оркестар“ (CD2, CD3, CD9), „Дела за соло дуваче и гудаче“ (CD4), „Дела за соло глас и камерни оркестар“ (CD5), „Дела за соло виолину, соло виолу и гудаче“ (CD6), „Дела за соло виолончело, соло контрабас и гудаче“ (CD7), „Бајка: ко сам ја?“ (CD8), „Дела за соло клавир, соло харфу, електронику и гудаче“ (CD10), „Разни соло инструменти и гудачи“ (CD11). Такође, у овој ‘дискографској заоставштини’ налази се и неколицина компакт-дискова с ‘радним материјалом’ везаним за поменути едисију (фотографије омота и буклета, документи с припремом за штампу, програми с пописом нумера, снимци нумера).

од њих могу се наћи и ноте оних композитора чији се иницијали не поклапају с ознакама на датој кутији. Ову заоставштину чине две основне врсте нотне грађе: 1. партитуре композиција домаћих аутора различитих генерација које су се својевремено налазиле на репертоару БГО „Душан Сковран“, укључујући ту каткада и клавирске изводе истих; и 2. штимове (деонице) тих композиција. Такође, реч је о различитим облицима нотног материјала – публикованим издањима, рукописима, компјутерским преписима и фотокопијама, при чему је неретко иста композиција заступљена у више ових облика. У већини случајева, у заоставштини се, уз партитуру налазе и штимови (деонице) дате композиције, мада постоје примери и да један од ова два елемента изостаје. У наставку ћемо, на примеру *Partite concertante* (1965) композитора Рајка Максимовића, илустровати заступљеност једне композиције кроз различите врсте нотне грађе и облика нотног материјала у заоставштини Београдског гудачког оркестра „Душан Сковран“:

Максимовић, Рајко: *Partita concertante* за виолину и гудаче (Београд, Удружење композитора Србије, 1976), партитура, 2 примерка [кутија бр. 2]

Максимовић, Рајко: *Partita concertante* за виолину и гудаче (компјутерски препис), партитура, 1 примерак [кутија бр. 2]

Максимовић, Рајко: *Partita concertante* за виолину и гудаче (Београд, Удружење композитора Србије, 1976), штимови: виолина, 1 примерак [кутија бр. 2]

Максимовић, Рајко: *Partita concertante* за виолину и гудаче (фотокопија рукописа), штимови: виолина I/1, 2 примерка; виолина I/2, 2 примерка; виолина I/3, 2 примерка; виолина I/4, 2 примерка; виолина II/1, 2 примерка; виолина II/2, 2 примерка; виолина II/3, 2 примерка; виола 1–2, 2 примерка; виола 3, 2 примерка; виолончело 1, 2 примерка; виолончело 2, 2 примерка; контрабас, 1 примерак [кутија бр. 6]

Међу музичким ствараоцима из Србије (укључујући ту и неколико имена с подручја цез и популарне/забавне музике),¹² у заоставштини БГО „Душан Сковран“ најзаступљенији је савремени композитор Иван Јевтић, из чијег опуса укупно 12 композиција употпуњује ову заостав-

---

¹² Такође, музичким ствараоцима из Србије у оквиру ове заоставштине прикључен је Јонел Петрој (Ionel Petroi), румунско-француски композитор рођен у Србији, као и јапански аутори (Мичио Мијаги /Michio Miyagi/ и Такаши Накамура /Takashi Nakamura/), чије су композиције ‘сковрановци’ изводили у аранжману српског композитора, диригента и пијанисте Александра Вујића.

штину, а прати га композитор Дејан Деспић, са две композиције мање (10). По броју камерних остварења у заоставштини БГО „Душан Сковран“ следе композитори Душан Радић (8), Миховил Логар (7), Александар Обрадовић (7), Рајко Максимовић (7), Ивана Стефановић (5), Вера Миланковић (5), Зоран Христић (4), Милан Михајловић (4), Светислав Божић (4), Никола Петин (3), Вук Куленовић (3), Зоран Ерић (3), Огњен Богдановић (3) и Исидора Жебељан (3).¹³ Из опуса Исидора Бајића, Петра Коњовића, Михаила Вукдраговића, Витомира Трифуновића, Рудолфа Бручија, Лудмиле Фрајт, Енрика Јосифа, Душана Костића, Срђана Хофмана, Александра Вујића, Властимира Трајковића, Рафета Рудија, Катарине Миљковић, Ивана Божичевића, Матеје Маринковића и Драгана Латинчића, заступљена су по два дела, док су са по једним камерним остварењем заступљени следећи аутори: Корнелије Станковић, Станислав Бинички, Милоје Милојевић, Јосип Славенски, Милан Ристић, Љубица Марић, Војислав Вучковић, Ђорђе Караклајић, Јосип Калчић, Василије Мокрањац, Радомир Петровић, Душан Сковран, Војислав Симић, Властимир Перичић, Берислав Поповић, Милорад Кузмановић, Петар Озгијан (Petar Osghian), Мирјана Живковић, Растислав Камбасковић, Станко Шепић, Корнелије Ковач, Зећирја Балата (Zeqirja Ballata), Љубинка Хаџи Јованчић, Војна Нешић, Милијана Јовић, Михајло Ђорђевић, Ђон Ђевелекај (Gjon Gjevelekaj), Владимир Милосављевић, Милош Петровић, Милован Филиповић, Биљана Васиљевић, Зденко Радета, Ксенија Зечевић, Предраг Стаменковић, Александар Дамњановић, Момчило Бајагић, Драгана Јовановић, Наташа Даниловић, Горан Капетановић, Светлана Савић, Александар Симић, Александар Седлар Богоев, Лука Чубрило, Марко Ковач.¹⁴ Важно је напоменути да је неке од композиција поменутих аутора, укључујући и одређене народне песме, БГО „Душан Сковран“ извео у аранжману композитора/диригената Ангела Шурева, Александра Вујића, Зорана Димитријевића, Весне Шоуц, Александра Седлара Богоева, па су тако и њихова имена део ове заоставштине.

Нотна грађа из заоставштине БГО „Душан Сковран“ даје кондензовану слику о путањи развоја српске (камерне) музике, њеним стилским и композиционо-техничким превирањима од готово првих резултата на подручју уметничке музике у Србији до данашњих дана. У заоставштини је заступљено стваралаштво раних и потоњих роман-

¹³ Бројеви у загради уз имена композитора означавају број њихових композиција у заоставштини БГО „Душан Сковран“.

¹⁴ След композитора с истим бројем дела у заоставштини је по њиховој години рођења, почев од најстаријих. Годину рођења нисмо успели да пронађемо за четворо композитора из чијих се опуса у заоставштини БГО „Душан Сковран“ налази по једно остварење. То су: Иван Деспић, Невенка Јанићијевић, Бранислав Јовић и Стефан Мијушковић.

тичара (Корнелије Станковић, Станислав Бинички, Исидор Бајић),¹⁵ затим првих модерниста у српској музици (Петар Коњовић, Милоје Милојевић, Јосип Славенски), а потом и композиције појединих припадника Прашке групе композитора (попут Миховила Логара, Милана Ристића, Љубице Марић, Војислава Вучковића), који су, заједно с претходном генерацијом, били носиоци модернистичких токова у српској музици међуратног доба. У складу са ставовима виолинисте Александра Павловића, који је још пре но што је постао диригент овог ансамбла истакао да је основни *raison d'être* музичара извођење музике својих савременика (1971: 175), у заоставштини су најбројнија остварења припадника различитих композиторских генерација и струја из периода после Другог светског рата. Међу њима су композитори који су били активни и пре рата, а у послератним годинама наставили да траже нове стилске изразе (попут неких од припадника Прашке групе), затим генерације аутора које су уметнички сазревале у деценијама по завршетку рата (нпр. Василије Мокрањац, Енрико Јосиф, Александар Обрадовић, Душан Радић, Дејан Деспић, Петар Озгијан, Рајко Максимовић), до генерација које су рођене у првим годинама после Другог светског рата (нпр. Срђан Хофман, Милан Михајловић, Иван Јевтић, Властимир Трајковић, Ивана Стефановић), те оних из потоњих деценија прошлога века (од, нпр., Зорана Ерића, Вере Миланковић и Светислава Божића, рођених 1950-их, до Луке Чубрила и Марка Ковача, рођених крајем 1980-их, односно почетком 1990-их). На тај начин, ова заоставштина, као и сâм репертоар БГО „Душан Сковран“, рефлектују сву хетерогеност и богатство српске уметничке музике XX stoleћа, од неокласичних и неоромантичарских струјања, преко авангардних композиционих тенденција и постмодернистичких техника, с упливом или без назнака фолклорних елемената, све до данашњих остварења која приказују читав плурализам естетичких, стилистичких и поетичких особености савремених српских аутора.

Иако камерно стваралаштво у Србији у послератном периоду, како истиче аутор Властимир Перичић, „није доживело онако значајан успон као симфонијска и вокално-симфонијска продукција“ (1999: 77), поглед на ову нотну грађу показује да камерни жанр у развоју српске музике никако није занемарљив. Увидом у партитуре тих дела откривају се изузетна креативност и иновативност наших композитора камерне музике, нарочито у погледу избора и комбинације различитих група инструмената. Ово потврђује тезу да су послератни композитори камерне музике

---

¹⁵ Будући да се ради искључиво о камерном (пре свега инструменталном) жанру, јасно је зашто изостају поједини композитори који су најважнији допринос српској уметничкој музици дали остварењима за друге извођачке медије (попут, рецимо, Стевана Мокрањца).

(Војин Комадина, један од најпродуктивнијих босанскохерцеговачких композитора XX века, и Дино Решидбеговић), те по један аутор из Словеније (класик словеначке музике XX века Луцијан Марија Шкерјанц) и Црне Горе (Жарко Мирковић).

Међу нотним материјалима из заоставштине БГО „Душан Сковран“ налази се и малобројна ‘нотна грађа’ коју бисмо могли сврстати под категорију ‘остало’, а која обухвата, чини се, неке ‘залутале’ материјале међу партитурама српских и југословенских композитора. Посреди је неколико композиторских биографија и библиографија (Зећирје Балате, Михајла Ђорђевића, Николе Петина, Војне Нешић), компакт-диск с композицијом *Да је Бах био Србин* Милована Филиповића (која је, такође, била на програму овог оркестра), затим неколико писама Александру Павловићу (упућених од композитора Зећирје Балате, Николе Петина и Војне Нешић, укључујући и посвету Миховила Логара), као и одређена документација везана за Београдску филхармонију, у чијим је радним телима Павловић био активан. Такође, међу нотном грађом из заоставштине БГО „Душан Сковран“ пронађена је и опрема музичара у виду фасцикли за пултове и материјала за повезивање нота.

* * *

Са преко две стотине остварења насталих у распону од XVIII до XXI века (од преткласичара до савремених, и даље активних композитора), нотна грађа из заоставштине Академског камерног оркестра / Београдског гудачког оркестра „Душан Сковран“ важан је документ о деловању и ширини програмско-репертоарског оквира овог ансамбла, али и сведочанство о богатству камерног стваралаштва српских и југословенских музичких стваралаца, како оних из прошлости, тако и припадника савремене музичке сцене. Више од седамдесет камерних остварења с репертоара овог ансамбла, тј. из ове заоставштине, компоновано је специјално за БГО „Душан Сковран“, и као таква, она својом стилистиком означавају, како истиче музиколошкиња Милена Пешић, сасвим посебну грану нашег савременог музичког стваралаштва (1996: 7). Поред тога, вредност ове ризнице камерне музике огледа се и у томе јер обухвата не тако мали број необјављених, ауторских преписа композиција недоступних ‘јавним’ библиотечким фондовима. Стога би од посебне важности било иницирати и подстаћи процес публиковања партитура тих дела, чиме би се створили услови за њихово трајније место у савременој извођачкој пракси. Будући да су одређена дела наших композитора из нотне грађе БГО „Душан Сковран“ заступљена једино у штимовима (деоницама), не и у партитурама, сматрамо да би њихова набавка, такође, требало да буде један од важних задатака у циљу адекватног комплетирања ове заоставштине. Но, свакако да би

оваквим иницијативама морао претходити, а у овом тренутку приоритетан, подухват у циљу одговарајућег институционалног похрањивања нотне грађе из заоставштине БГО „Душан Сковран“, што би подразумевало и њено прописно архивирање, у складу са савременим стандардима музичко-архивистичке струке.

С надом да ће у светлу шездесетогодишњег јубилеја (1965–2025) наступити повољнији услови за рад ове извођачке институције која пуних шест деценија предано ради на промоцији домаће музике у земљи и ван њених граница, очекујемо да ће и нотна заоставштина што пре наћи своје ‘архивско пребивалиште’, које ће сигурно бити једна од кључних адреса како за заинтересоване извођаче, тако и за истраживаче који буду проучавали вишедценијску делатност Академског камерног оркестра, односно Београдског гудачког оркестра „Душан Сковран“.

ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА

- АНАГНОСТИ, Павле. „Умро Душан Сковран. Педагог и ентузијаст.“ *Борба* 12. 8. 1975: 9. Б[абић], К[онстантин]. „Пред јубилеј Гудачког оркестра ‘Душан Сковран.’ Три деценије верности.“ *Борба* 7. 4. 1995: 14.
- БРКОВИЋ, Кристина. „Александар Павловић, диригент учи вечерашњег концерта БГО ‘Душан Сковран’. ‘Сковрановци’ инспирација за домаће композиторе.“ *Борба* 14. 7. 2000: 7.
- ДИМИТРИЈЕВИЋ, Владислав. „Смрт Душана Сковрана.“ *Књижевне новине* 16. 8. 1975: 2.
- КОРЕН, Марија. „Афирмација младих.“ *Борба* 11. 3. 1967: 8.
- КОТЕВСКА, Ана. „Нешто ново у ‘музици О’.“ *Књижевне новине* 2. 4. 1981а: 31.
- КОТЕВСКА, Ана. „Групни портрет Београдских гудача.“ *Књижевне новине* 18. 6. 1981б: 31.
- КРАЈАЧИЋ, Гордана. „Разноврсни садржаји...“ *Књижевне новине* 1. 12. 2013: 20.
- НИКОЛАЈЕВИЋ, С[нежана]. „Од Палестрине до Петрасија. Програм Бемуса до 12. октобра.“ *Борба* 11. 10. 1970: 11.
- ПАВЛОВИЋ, Миодраг. „Портрети уметника: Душан Сковран.“ *Pro musica* бр. 57 (1971): 4–5.
- ПАВЛОВИЋ, Миодраг. „Трагом летњих фестивала. Распевана младост света.“ *Борба* 22. 10. 1977: 14.
- ПЕРИЧИЋ, Властимир (ур.). *40 година Факултета музичке уметности (Музичке академије) 1937–1977*. Београд: Универзитет уметности у Београду, 1977.
- ПЕРИЧИЋ, Властимир. „Тенденције развоја српске музике после 1945.“ *Музички ѿлас* бр. 26 (1999): 64–80.
- ПЕРКОВИЋ, Ивана и др. (ур.). *80 година Музичке академије Факултета музичке уметности*. Београд: Факултет музичке уметности, 2017.
- ПЕШИЋ, Милена. „Antiche arie...Le nuove musiche. 30 година Београдског гудачког оркестра ‘Душан Сковран’.“ *Нови звук: интернационални часопис за музику* бр. 6 (1995): 153–160.
- ПЕШИЋ, Милена. „24. мај, Задужбина Илије М. Коларца. Додатак бр. 2: Београдска концертна сезона 1996.“ *Музички ѿлас* бр. 1–3 (1996): 7.
- ПОПОВИЋ-МЛАЂЕНОВИЋ, Тијана, Драгана Стојановић-Новичић. „Преглед камерне музике (1950–2004).“ У: Веселиновић-Хофман, Мирјана и др. (ур.). *Историја српске музике. Српска музика и европско музичко наслеђе*. Београд: Завод за уџбенике, 2007, 467–491.
- РАДУЛОВИЋ-ВУЛИЋ, Мања. „Душан Сковран (1923–1975).“ У: Шуковић, Мијат (ур.). *Душан Сковран 1923–1975. Стоменице преминулим члановима Академије*. Св. 2. Подгорица: Црногорска академија наука и умјетности, 1994, 9–12.

- Р. Ј. „Скупштина Музичке омладине. Формира се југословенски фонд за музичке таленте.“ *Борба* 13. 6. 1976: 7.
- САБО, А[ница]. „Душан Скворан.“ У: Станић, Драган и др. (ур.). *Српска енциклопедија*. Том III – Књ. 2. Нови Сад: Матица српска; Београд: Српска академија наука и уметности, Завод за уџбенике, 2021, 755–756.
- Тришић, Ивана. „Уметност интерпретације. Камерни оркестар ‘Душан Скворан’.“ *Књижевне новине* 12. 7. 1980: 32–33.
- ANONIM. „Koncert ‘skovranovaca’ i Arkadija Vinikurova. Nastup našeg najpoznatijeg kamer-nog ansambla sa ukrajinskim orkestrom večeras na Kolarcu.“ *Borba* 30. 10. 2006: 7.
- КРАЈАЧИЋ, Gordana. „Моћни звук великог уметника.“ *Borba* 16. 12. 2008: 6.
- MARINKOVIĆ, Sonja. “The Symphony Orchestra and Choir of the Faculty of Music in Belgrade.” *New Sound: International Journal of Music* No. 49 (2017): 52–68.
- PAVLOVIĆ, Aleksandar. „Kompozitor, muzički umetnici i muzičke ustanove.“ *Zvuk: jugosloven-ska muzička revija* br. 113–114 (1971): 174–177.
- RADOVANOVIĆ, Bojana, Marija Golubović. „Zaostavština Mihovila Logara u Odboru za zaštitu srpske muzičke baštine SANU.“ *Slovenika* br. 8 (2022): 93–127.
- VEŠIĆ, Ivana. „Demokratizacija kulture u FNR / SFR Jugoslaviji u teoriji i praksi: slučaj Mu-zičke omladine Jugoslavije (1954–1991).“ У: VEŠIĆ, Ivana (ur.). *Umetnost za pionire, mlade radnike i brigadire. O aktivnostima Muzičke omladine Jugoslavije (1954–1991)*. Београд: Музиколошки институт САНУ; Лjubljana: University of Ljubljana Press, 2023, 11–60.

ИНТЕРНЕТ ИЗВОРИ

- Belgrade Strings – BGO „Dusan Skovran“ <<https://www.facebook.com/people/Belgrade-Strings-BGO-Dusan-Skovran/100063442340607/>> 18. 4. 2025.
- ЖЕБЕЉАН, Исидора. „Спасавамо од заборава српску музичку баштину.“ *Радио-тeлeвизија Србије* 5. 2. 2018. <<https://www.rts.rs/magazin/kultura/kultura/3028491/spasavamo-od-zaborava-srpsku-muzicku-bastinu.html>> 30. 1. 2025.
- ИСАКОВИЋ, Смиљка. „REUNION илити Поновно окупљање.“ *Печай* 20. 12. 2024. <<https://www.pecat.co.rs/2024/12/reunion-iliti-ponovno-okupljanje/>> 30. 1. 2025.

РАЗГОВОРИ

Разговор аутора рада са виолинисткињом мр Горданом Матијевић Недељковић.

Miloš M. Marinković

On the Activities and Legacy of the Academic Chamber Orchestra / Belgrade String Orchestra “Dusan Skovran”

Summary

The Belgrade String Orchestra “Dušan Skovran” was founded in 1965 by conductor Dušan Skovran as the Academic Chamber Orchestra at the Music Academy in Belgrade. After Skovran’s death in 1975, violinist Aleksandar Pavlović took over as conductor and artistic director. The orchestra, named after its founder, achieved professional status a few years later in 1980. Beyond its commitment to promoting Baroque, Classical, and Romantic art music, as well as diverse 20th-century contemporary works, the Belgrade

String Orchestra “Dušan Skovran” has shown a particular dedication to performing music by Serbian and Yugoslav composers. As part of its 60th anniversary celebration (1965–2025), this paper provides an overview of the orchestra’s history and media reception, highlighting its most significant achievements and the challenges it has encountered. Furthermore, the research examines the sheet music within the Academic Chamber Orchestra / Belgrade String Orchestra “Dušan Skovran” legacy. An analysis of this collection, particularly the works by Serbian and Yugoslav composers in its repertoire, underscores its importance as a valuable treasure of our chamber music heritage.

Keywords: Academic Chamber Orchestra, Belgrade String Orchestra “Dušan Skovran”, chamber music, Serbian and Yugoslav music, legacy, sheet music.